

Teoria cauzală a referinței a lui Gareth Evans

Nicolae Sfetcu

26.06.2019

Sfetcu, Nicolae, "Teoria cauzală a referinței a lui Gareth Evans", SetThings (26 iunie 2019), DOI: 10.13140/RG.2.2.15793.53607, URL = <https://www.setthings.com/ro/teoria-cauzala-a-referintei-a-lui-gareth-evans/>

Email: nicolae@sfetcu.com

Acest articol este licențiat sub Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International. Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>.

Gareth Evans, în *Teoria cauzală a numelor*, a afirmat că teoria cauzală a referinței trebuie să fie extinsă pentru a include ceea ce el numește "baze multiple". După botezul inițial, folosirea numelui în prezența persoanei poate, în circumstanțele potrivite, să fie considerată ca întărind numele în referentul său. Pentru cei care sunt în contact direct cu persoana, referința pentru exprimarea numelui se rezolvă printr-un lanț cauzal care include persoane care au cunoscut-o cu ocazia "botezului", sau prin fixarea indexabilă a persoanei la nume în momentul comunicării. Lanțul cauzal poate continua printr-o serie de utilizări referențiale a numelui pe tot parcursul vieții persoanei. Dacă apar confuzii, poate apare comutarea referentului unui nume. (Evans and Altham 1973)

Conform lui Evans, teoria cauzală în varianta sa inițială permite ca, oricât de îndepărtată sau obscură ar fi legătura de cauzalitate dintre folosirea unui nume propriu și obiectul la care s-a

referit inițial, referința se păstrează. Teoria ignoră astfel contextul apelând la "trucuri magice", și deci nu poate explica schimbările de referință.

Evans este de acord cu Kripke în respingerea teoriei descriptive a referinței, susținând că un subiect se poate gândi la un anumit obiect în virtutea existenței unei relații contextuale cu el; dar contestă imaginea kripkeană acceptând ideea că un nume își poate schimba referința în timp și susținând că o simplă legătură cauzală este insuficientă pentru a trimite la referință.

Ulterior, în *Varietățile referinței*, (Evans 1982) preia principiul lui Frege "nicio referință, niciun gând" (o propoziție care conține un nume fără o referință nu are valoare de adevăr și nu exprimă un gând); astfel funcția semantică a unui nume este de a se referi la un obiect, excluzând numele cu sens dar fără referință. Dar, spre deosebire de Frege, apelează la asimilarea de către Frege a "folosirii numelor goale cu utilizările ficționale ale limbajului care exprimă simțurile pretinse sau "gândurile prefăcute"." (Borchert 2006)

Pentru Evans, termenii singulari (inclusiv cei care includ pronume demonstrative) se conformează principiului "nicio referință, niciun gând", numindu-i "russellieni".

Evans respinge teza solidă (că condițiile teoretice ale descrierii sunt suficiente) acceptând teza mai slabă că pentru nume este necesară o identificare descriptivă. El vede astfel teoria descrierii nediferențiate ca expresie a două idei.

"(a) denotarea unui nume este determinată de ceea ce vorbitorii intenționează să facă referire la utilizarea numelui

(b) obiectul pe care un vorbitor intenționează să îl numească prin folosirea unui nume este cel care satisface sau se potrivește majorității descrierilor care alcătuiesc grupul de informații pe care vorbitorul le-a asociat cu numele." (Evans and Altham 1973)

Cu (a) sunt probleme când este interpretată la nivel micro, dar la nume, ca și pentru alte expresii din limbaj, ceea ce semnifică depinde de cum le folosim. (b) este adevărata problemă: referentul intenționat al unei utilizări obișnuite a unui nume de către un vorbitor nu poate fi un

element izolat cauzal de comunitatea și cultura utilizatorului; dar "relația cauzală importantă se află între stările și faptele acestui item și setul de informații al vorbitorului, nu între elementul numit cu un nume și utilizarea contemporană a acestuia de către vorbitor." (Evans and Altham 1973) Denotarea unui nume în comunitate va depinde într-un mod complex de ceea ce intenționează să facă referire cei care folosesc acest termen ("referentul intenționat").

Evans încearcă să elimine problema ambiguității folosindu-se de o noțiune nedefinită de referință a vorbitorului prin împrumuturi din teoria comunicării. Noi ne obținem cunoașterea și ne formăm convingerile în procesul de colectare a informațiilor prin o interacțiune cauzală cu un anumit obiect care face parte dintr-un lung lanț cauzal. Legendele și imaginația pot adăuga elemente noi. Identificarea incorectă poate diferenția sursa considerată a informațiilor de cea reală. Rezultă că un set de informații poate conține elemente din surse diferite, putându-se ajunge la un element dominant aparținând unei surse diferite de cea inițială. Un vorbitor ajunge să se refere de obicei, la elementul dominant din setul de informații asociat.

În acest context, Evans oferă următoarea propunere de definiție:

"NP" este un nume al lui x dacă există o comunitate C

- "1. în care este cunoscut faptul că membrii comunității au în repertoriul lor procedura de a folosi "NP" pentru a se referi la x (cu intenția de a face referire la x);
- "2. succesul referențierii în orice caz special care a intenționat să se bazeze pe cunoașterea comună între vorbitor și ascultător că "NP" a fost folosit pentru a face referire la x de către membrii comunității, și nu după cunoașterea comună a satisfacerii de către x a unor predicate încorporate în "NP"."

Astfel, Evans face distincția între folosirea pe baza a ceea ce știm și folosirea pe alte baze, distingând astfel între "funcționarea referențială a denumirilor, care pot fi descrieri gramaticale, de cele ale descrierilor." (Evans and Altham 1973) Intențiile singure nu sunt suficiente pentru ca un nume să obțină o denotare, dar fără intenții manifeste nu poate exista cunoașterea comună necesară pentru practică.

Condițiile lui Evans sunt mai stricte decât cele ale lui Kripke, eliminând ”magia” acestuia.

Pentru a permite ca numele să își poată schimba denotarea, Evans propune o suplimentare a definiției de mai sus cu un termen nou, *deferențial* (cu privire la persoane sau grupuri de persoane care extind utilizarea unor expresii într-o comunitate).

Evans oferă diferite argumente pentru a arăta că teoria lui Kripke nu corespunde practicii noastre de a folosi nume: (Bhowmick 2015) determinarea contextuală a despre cine este vorba este importantă cu excepția teoriei cauzale, (Bhowmick 2015, 194) se poate folosi numele fără a fi neapărat cauzal conectat cu alți utilizatori ai numelui, există posibilitatea unei abordări unificate pentru toate modalitățile de eliminare a ambiguității discursului, *schimbarea de referință* nu este luată în considerare de teoria cauzală a referinței.

În concluzie Evans nu afirmă că teoria cauzală este greșită; el încearcă doar să o adapteze la folosirea numelor de oameni în circumstanțe obișnuite.

Gareth Evans afirmă că pot exista variații mari între înțelegerea ”producătorilor” (persoane care asociază numele cu recunoașterea persoanei) și a ”consumatorilor” (care, conform lui Evans, ”nu sunt capabili să injecteze noi informații în practică, ci trebuie să se bazeze pe colectarea informațiilor provenite de la producători.” (Evans 1982) de declarații de nume proprii. Conform lui Sikander Jamil, acceptorii sunt adevărații jucători în utilizarea numelor proprii, folosind numele unui anumit referent pe baza informațiilor primite de la alți vorbitori. Dar există o posibilitate de denaturare a informațiilor primite, întrucât numele proprii se întăresc, după numire, doar prin folosirea lor de către acceptori: ”Semnificația numelui propriu este asigurată de corespondența sa imediată cu un anumit obiect. De aceea, un nume propriu și un referent ar trebui să meargă împreună; gândirea la unul va conduce la celălalt... orice vorbitor poate folosi un anumit nume chiar fără să aibă o înțelegere a acestuia, ceea ce înseamnă pur și simplu înțelegerea obiectului

corespunzător, și anume a lui referent. Dar este posibil ca o dezinformare să contamineze gândirea vorbitorului cu privire la referentul numelui.” (Jamil 2011) Evans argumentează că "înțelegerea deplină a utilizării unui nume impune ca referentul numelui să fie un obiect al gândirii subiectului." (Evans 1982) Astfel, numele proprii depind de credința, gândurile și intențiile utilizatorilor.

Numai un producător prezintă argumente solide datorită cunoașterii sale inițiale a numelui. Consumatorul cunoaște referentul doar în funcție de informațiile oferite de producător.

Cu cât un nume este folosit mai frecvent de vorbitori, cu atât el se întărește mai mult în mintea vorbitorilor, făcându-l din ce în ce mai autentic. În cazul în care un nume cu referenți diferiți în două rețele distincte de comunicare, sunt necesare informații suplimentare pentru o identificare corectă atunci când informația trece de la o rețea la cealaltă.

O problemă specială apare în cazul unei comunități care funcționează ca un sistem închis dar permeabil la informații. Într-un astfel de sistem închis un nume poate fi distorsionat (în mod intenționat sau nu), rezultând mai multe nume proprii pentru același referent care pot funcționa în paralel, suprapunându-se uneori în comunicația dintre rețele diferite. Această denaturare poate lua forma răspândirii de știri false ("fake news"), sau poate fi folosită în mod intenționat în procese de calomniere a unei persoane sau a unui grup de persoane, sau chiar în cadrul propagandei la nivel de stat. Într-un astfel de caz, cadrul de tipulare a referinței prin nume propus de Kripke prin botezul inițial nu se mai aplică. Această denaturare nu va apare atunci când se aplică principiul recursiv propus de Saul Kripke, prin care cel care a stabilit referința la botezul inițial stipulează practici în utilizarea aplicării numelor proprii, iar consumatorii vor folosi numele în acest sens, apelând o folosire specifică identică cu cea propusă de cel care a numit.

Schimbarea de referință nu este posibilă conform teoriilor descriptive. Teoriile cauzale inițiale nu își pun problema schimbării de referință. Gareth Evans ia în considerare semnificația

schimbării de referință, posibilă chiar de la botezul inițial, deși schimbarea referinței la numele propriu este mult mai dificilă decât în cazul termenilor naturali, dând ca exemplu în acest sens cazul Madagascar. (Evans and Altham 1973)

Evans a argumentat că purtătorul unui nume propriu, folosit de o comunitate de vorbitori, este sursa principală de cauzalitate a informațiilor pe care membrii comunității le asociază cu numele. Imogen Dickie consideră sugestia lui Evans drept un progres major, dar care generează anumite probleme. (Dickie 2011) Dickie ia "numele propriu" ca un termen natural de tip semantic standard sau implicit, pentru care nu sunt necesare setări suplimentare. Această afirmație permite ca numele proprii să poată fi folosite în alte moduri (de ex., pentru a comunica despre alte obiecte decât purtătorii lor) în funcție de scenarii.

Dickie conchide că Evans are dreptate că numele propriu are o structură în esență asimetrică, atribuind un rol privilegiat unui grup de vorbitori de bază. Dar Evans se înșală afirmând că producătorii sunt importanți în stabilirea unei practici bazate pe nume, sugerând că rolul producătorilor este de a asigura dominanța, dar aceasta nu implică transmiterea exactă a informațiilor. Consumatorii sunt participanți activi.

Conform lui Evans, starea mentală a vorbitorului contează în determinarea referinței. Pentru el, originea cauzală a unui nume nu este importantă în referință; un obiect capătă un nume în virtutea faptului că este sursa principală de cauzalitate a informațiilor asociate cu un nume. (Bhowmick 2015, 195)

Dar, eliminând necesitatea botezului inițial, teoria lui Evans generează două obiecții: problema *qua* și problema sursei cauzale incorecte.

Problema *qua* ia în considerare exemplul cu pisica "Trump" care era de fapt un ghiveci de flori. Din punct de vedere intuitiv, se pare că utilizarea acestui nume nu se referă la nimic, este un

nume gol. Rezultă că referențierea cu succes necesită ca individul care inițiază folosirea unui nume să aibă cel puțin o noțiune corectă despre obiectul pe care îl referă.

Problema sursei cauzale incorecte apare atunci când referentul nu mai este legat de un nume de către indivizi care au fost în prezența obiectului.

Bibliografie

- Bhowmick, Nilanjan. 2015. "Handout on Evans on Causal Theory of Names."
https://www.academia.edu/11923751/Handout_on_Evans_on_Causal_Theory_of_Names
- Borchert, Donald M. 2006. *The Encyclopedia of Philosophy 2nd Edition. Vol. 3*. Thomson Gale.
- Dickie, Imogen. 2011. "How Proper Names Refer." *Proceedings of the Aristotelian Society* 111: 43–78. <https://www.jstor.org/stable/41331541>.
- Evans, Gareth. 1982. *The Varieties of Reference*. Clarendon Press.
- Evans, Gareth, and J. E. J. Altham. 1973. "The Causal Theory of Names." *Proceedings of the Aristotelian Society, Supplementary Volumes* 47: 187–225.
<https://www.jstor.org/stable/4106912>.
- Jamil, Sikander. 2011. "A Critical Stud of the Theories of Proper Names with Special Reference to Saul Kripke."